

กฎกระทรวง

กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการชดเชยความเสียหาย
แก่ผู้เสียหายจากการบำบัดภัยอันตรายจากสาธารณภัย

พ.ศ. ๒๕๕๔

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ อันเป็นกฎหมายที่มีบทบัญญัติ บางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับมาตรา ๓๑ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๖ มาตรา ๓๘ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญ แห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“การบำบัดภัยอันตราย” หมายความว่า การปฏิบัติการของเจ้าหน้าที่ในการป้องกันและ บรรเทาสาธารณภัย ซึ่งได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่เพื่อเป็นผลให้สาธารณภัยที่เกิดหรือ คาดว่าจะเกิดได้รับการแก้ไขให้บรรเทาลงโดยฉับพลัน

“ผู้เสียหาย” หมายความว่า ผู้ซึ่งทรัพย์สินของตนได้รับความเสียหายจากการบำบัดภัยอันตราย จากสาธารณภัยของเจ้าหน้าที่และมีใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดภัยอันตราย จากสาธารณภัยนั้น

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการพิจารณา กำหนดค่าชดเชยความเสียหาย แก่ทรัพย์สินของผู้เสียหาย

“เจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานตามกฎหมายว่าด้วยการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

ข้อ ๒ เมื่อเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายและมีเหตุอันควรเชื่อว่าเกิดจาก การบำบัดภัยอันตรายของเจ้าหน้าที่ ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร แห่งพื้นที่ที่ทรัพย์สินนั้นตั้งอยู่ รายงานต่อผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่รู้หรือควรจะได้รู้ถึงความเสียหาย เพื่อให้ผู้อำนวยการจังหวัด

หรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นคณะหนึ่งโดยไม่ชักช้า เพื่อพิจารณาเสนอความเห็นเกี่ยวกับผู้เสียหายที่มีสิทธิได้รับค่าชดเชยความเสียหายและจำนวนค่าชดเชยความเสียหาย

คณะกรรมการตามวรรคหนึ่งให้มีจำนวนไม่น้อยกว่าห้าคน โดยให้แต่งตั้งจากเจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดหรือในเขตกรุงเทพมหานครที่ทรัพย์สินของผู้เสียหายตั้งอยู่ แล้วแต่กรณี และให้ข้าราชการสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยจังหวัดหรือข้าราชการกรุงเทพมหานครแล้วแต่กรณี เป็นกรรมการและเลขานุการ

การรายงานตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๓ ในกรณีเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายต่อเนื่องกันหลายจังหวัดหรือต่อเนื่องกันระหว่างจังหวัดกับกรุงเทพมหานคร ให้ผู้มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๒ ร่วมกันแต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๔ ในกรณีที่ผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการกลาง ผู้อำนวยการจังหวัดหรือผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครเป็นผู้ดำเนินการหรือมีส่วนร่วมดำเนินการบำบัดอันตรายตามข้อ ๒ ให้นายกรัฐมนตรี ผู้บังคับบัญชา หรือผู้กำกับดูแลบุคคลดังกล่าว แล้วแต่กรณี มีอำนาจแต่งตั้งคณะกรรมการตามข้อ ๒ โดยให้มีองค์ประกอบคณะกรรมการตามที่เห็นสมควร และมีให้นำข้อ ๒ วรรคสอง มาใช้บังคับ

ข้อ ๕ ให้คณะกรรมการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(๑) สืบสวนและจัดทำบัญชีรายชื่อผู้เสียหายและทรัพย์สินที่เสียหายไว้เป็นหลักฐานโดยตรวจสอบข้อเท็จจริงและรวบรวมพยานหลักฐานทั้งปวงที่เกี่ยวข้อง รับฟังพยานบุคคล และคำชี้แจงของเจ้าหน้าที่และผู้เสียหาย หรือพยานผู้เชี่ยวชาญ และตรวจสอบเอกสาร วัตถุ หรือสถานที่

(๒) พิจารณาข้อเท็จจริงอันเกี่ยวกับการกระทำของเจ้าหน้าที่ว่าได้ดำเนินการไปตามอำนาจหน้าที่ และได้กระทำให้เกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายหรือไม่

(๓) กำหนดค่าชดเชยความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหาย

ข้อ ๖ ในการประชุมคณะกรรมการต้องมีกรรมการมาประชุมไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของกรรมการทั้งหมดจึงจะเป็นองค์ประชุม ถ้าประธานกรรมการไม่อยู่ในที่ประชุมหรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้กรรมการที่มาประชุมเลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งขึ้นทำหน้าที่แทน

มติที่ประชุมให้ถือเสียงข้างมาก กรรมการที่ไม่เห็นด้วยกับมติที่ประชุมอาจทำความเห็นแย้งมติที่ประชุมรวมไว้ในความเห็นของคณะกรรมการได้

ข้อ ๗ ให้คณะกรรมการดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ให้แล้วเสร็จภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้รับการแต่งตั้ง หรือนับแต่วันที่ได้รับเรื่องที่ส่งมาตามข้อ ๑๑ วรรคสอง หากไม่อาจดำเนินการได้ทันภายในกำหนดจะต้องรายงานปัญหาและอุปสรรคให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการทราบ เพื่อพิจารณาอนุมัติขยายระยะเวลาออกไปได้อีกไม่เกินสามสิบวัน

ข้อ ๘ ในการพิจารณากำหนดค่าชดเชยความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหาย ให้คณะกรรมการคำนึงถึงสภาพของทรัพย์สินนั้น ราคาที่ซื้อขายกันตามปกติในท้องตลาด หรือเทียบราคาที่อ้างอิงจากราคากลางที่ทางราชการกำหนดตามที่เป็นอยู่ในวันที่เกิดความเสียหายนั้น การล้อมราคาจากการใช้ตามหลักเกณฑ์การคำนวณค่าเสื่อมราคาทรัพย์สินที่กระทรวงการคลังกำหนด ในการเรียกให้ผู้ทำละเมิดชดเชยความเสียหายให้แก่ทางราชการ การที่ทางราชการได้บรรเทาหรือแก้ไขความเสียหายไปแล้ว และปัจจัยอื่นที่จะทำให้เกิดความเป็นธรรม

ข้อ ๙ เมื่อคณะกรรมการได้พิจารณากำหนดค่าชดเชยความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้เสียหายเสร็จแล้ว ให้เสนอความเห็นไปยังผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ ถ้าผู้แต่งตั้งคณะกรรมการขอให้ ทบทวนหรือสอบสวนเพิ่มเติม ให้คณะกรรมการรีบดำเนินการให้เสร็จสิ้นภายในเวลาที่ผู้แต่งตั้ง คณะกรรมการกำหนด

ความเห็นของคณะกรรมการต้องมีข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายที่แจ่มชัด และต้องมี พยานหลักฐานที่สนับสนุนประกอบด้วย

ความเห็นของคณะกรรมการไม่ผูกมัดผู้แต่งตั้งคณะกรรมการที่จะมีความเห็นเป็นอย่างอื่น

ข้อ ๑๐ เมื่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการได้มีความเห็นให้ชดเชยความเสียหายแก่ผู้เสียหายแล้ว ให้คณะกรรมการประกาศบัญชีรายชื่อผู้เสียหายที่มีสิทธิได้รับการชดเชยความเสียหาย ณ ศาลากลางจังหวัด หรือศาลาว่าการกรุงเทพมหานคร และที่ว่าการอำเภอหรือสำนักงานเขตแห่งพื้นที่ที่ทรัพย์สินของผู้เสียหาย ตั้งอยู่แล้วแต่กรณี ภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่มีความเห็นของผู้แต่งตั้งคณะกรรมการ

ข้อ ๑๑ ผู้เสียหายผู้ใดที่มีได้มีชื่ออยู่ในบัญชีรายชื่อตามข้อ ๑๐ ผู้เสียหายนั้นอาจยื่นคำร้อง ขอชดเชยความเสียหายต่อผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครแห่งพื้นที่ ที่ทรัพย์สินของผู้เสียหายตั้งอยู่ได้ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้ประกาศบัญชีรายชื่อผู้เสียหายตามข้อ ๑๐

ให้ผู้อำนวยการท้องถิ่นหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการกรุงเทพมหานครออกใบรับคำขอแก่ผู้เสียหาย ตามวรรคหนึ่งไว้เป็นหลักฐาน แล้วส่งเรื่องไปยังคณะกรรมการตามข้อ ๒ โดยไม่ชักช้า และให้นำข้อ ๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

คำร้องขอและใบรับคำขอตามวรรคหนึ่ง ให้เป็นไปตามแบบที่อธิบดีกรมป้องกันและบรรเทา สาธารณภัยกำหนดโดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา

ข้อ ๑๒ ให้ผู้แต่งตั้งคณะกรรมการแจ้งผลการวินิจฉัยเกี่ยวกับการจ่ายค่าชดเชยความเสียหาย ให้แก่ผู้เสียหายพร้อมกับแจ้งสิทธิการอุทธรณ์ตามกฎหมายว่าด้วยวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง ให้ผู้เสียหายทราบภายในเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับผลการพิจารณาของคณะกรรมการ

ผู้เสียหายมีสิทธิอุทธรณ์ผลการวินิจฉัยตามวรรคหนึ่งโดยยื่นต่อผู้แต่งตั้งคณะกรรมการภายใน สิบห้าวันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งผลการวินิจฉัยดังกล่าว

ข้อ ๑๓ การจ่ายค่าชดเชยความเสียหายให้แก่ผู้เสียหาย ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แห่งพื้นที่หรือกรุงเทพมหานครซึ่งเป็นพื้นที่ที่ทรัพย์สินของผู้เสียหายตั้งอยู่ จ่ายค่าชดเชยให้แก่ผู้เสียหาย

โดยให้ใช้เงินจากงบประมาณรายได้ หรือเงินนอกงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ หรือกรุงเทพมหานคร แล้วแต่กรณี หากไม่มีหรือมีไม่เพียงพอ ให้ใช้เงินจากงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบกลาง รายการเงินสำรองจ่ายเพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็น ทั้งนี้ ตามกฎหมายว่าด้วย วิธีการงบประมาณ

ในการขอรับจัดสรรเงินงบประมาณรายจ่ายประจำปี งบกลาง รายการเงินสำรองจ่าย เพื่อกรณีฉุกเฉินหรือจำเป็นตามวรรคหนึ่ง ให้ดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(๑) กรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นแห่งพื้นที่ยกเว้นเมืองพัทยา ให้แจ้งกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยเพื่อขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ

(๒) กรณีกรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ให้ขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณโดยตรง

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๔

ฐานิสร์ เทียนทอง

รัฐมนตรีช่วยว่าการ ฯ ปฏิบัติราชการแทน

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๔๓ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ. ๒๕๕๐ บัญญัติให้การปฏิบัติการตามอำนาจหน้าที่ในการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของผู้บัญชาการ รองผู้บัญชาการ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ช่วยผู้อำนวยการ และเจ้าพนักงานตามพระราชบัญญัตินี้ หากเกิดความเสียหายแก่ทรัพย์สินของผู้ใดซึ่งมิใช่เป็นผู้ได้รับประโยชน์จากการบำบัดอันตรายจากสาธารณภัยนั้น ให้ทางราชการชดเชยความเสียหายที่เกิดขึ้นให้แก่ผู้นั้น ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้